

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Strasser Dr. Józsa Ügyvédi Iroda (fél címe 1, ügyintéző: dr. Strasser Tibor ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve(I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve(II.rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek, a Papp Gábor Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző: dr. Papp Gábor ügyvéd) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. június 6. napján meghozott, 28.P.24.453/2012/6. számú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek részéről 11., az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, a perköltség viselésére és az illeték fizetésre vonatkozó rendelkezéseket megváltoztatja, és az alperest arra kötelezi, hogy az I. és II. rendű felpereseknek személyenként fizessen meg 15 napon belül 20.000 - 20.000 (Húszezer-húszezer) forint + áfa elsőfokú perköltséget, és a felpereseket terhelő kereseti illeték összegét személyenként 6.000 (Hatezer) forintba leszállítja, míg az alperest terhelő illeték összegét 60.000 (Hatvanezer) forintba felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy a Magyar Állam javára külön felhívásra 96.000 (Kilencvenhatezer) forint fellebbezési illetéket, míg az I-II. rendű felpereseket, hogy személyenként 5.000 (Ötezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket fizessenek meg.

Ezt meghaladóan a peres felek másodfokú költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal, hogy az általa üzemeltetett ... portálon 2012. január 31-én „...” című közlés szövegrészét követő videofelvételen megjelenítette a felperesek képmását, a felperesek képmás védelméhez fűződő személyiségi jogait megsértette.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek személyenként 100.000-100.000 forintot, és ezen összeg után 2012. február 1. napjától a kifizetésig járó a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát.

Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

Kötelezte a felpereseket, hogy egymás közt egyetemlegesen fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra 12.000 forint kereseti illetéket.

Továbbá kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 12.000 forint kereseti illetéket.

Megállapította, hogy a peres felek perköltségeiket maguk kötelesek viselni.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1)-(3) bekezdéseit, 80. § (1), (2) bekezdéseit, 355. § (1), (4) bekezdéseit, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (5) bekezdését, 163. § (1)-(3) bekezdéseit, 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 2. §-át, 3. § (1) bekezdésének a) pontját, valamint a Kúria 1/2012. jogegységi határozatát, az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatát.

A rendelkezésre álló adatok alapján azt állapította meg, hogy a felperesek a képmásuk nyilvánosságra hozatalához nem járultak hozzá, ezért az alperes megsértette a képmáshoz fűződő személyiségi jogukat.

A nem vagyoni kártérítés megállapítása körében értékelte a felperesek előadásait, melyek szerint a képmásuk megjelentetését követően kellemetlen kérdéseket és megjegyzéseket kaptak a környezetükből. A köztudomású tények körében a nem vagyoni kártérítés összegét felperesenként 100.000 forintban határozta meg, és ez után kamatot is megítélt.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes fellebbezést, a felperesek fellebbezést és csatlakozó fellebbezést nyújtottak be.

A felperesek fellebbezésükben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének illetékviselésre vonatkozó rendelkezésének megváltoztatását. Előadták, hogy a jogsértés megállapítása tekintetében teljes egészében pernyertesek lettek, pervesztességük csak a nem vagyoni kártérítés iránti követelés értékének fele részében állapítható meg. A meg nem határozható perérték alapján figyelembe vett illetékalap szerint számított összeg tekintetében teljes egészében pernyertesek lettek, a nem vagyoni kártérítés összege pedig ezt nem érte el, ezért ezt az illetékfizetési kötelezettség megállapítása tekintetében nem kell figyelembe venni.

Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperesek keresetének teljes elutasítását.

Arra az esetre, ha a megváltoztatás feltételei nem állnak fenn, indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását.

Álláspontja szerint a közfeladatot ellátó felperesek képmásának közzétételével nem követett el jogsértést, és alaptalan az elsőfokú ítélet kártérítés megfizetésére vonatkozó rendelkezése is. A felpereseknek bizonyítaniuk kellett, hogy a jogellenes magatartás miatt és azzal releváns okozati összefüggésben, olyan nem vagyoni hátrány érte őket, melynek kiküszöböléséhez vagy csökkentéséhez a nem vagyoni kárpótlás alkalmazása indokolt. A nem vagyoni kár megállapításához szükség van arra is, hogy a személyiség környezetében a jogsértésnek a személyiség megítélését hátrányosan érintő hatása legyen. A jogában sértett esetében a nem vagyoni hátrány bekövetkezését köztudomású tényként sem lehet mindig automatikusan megállapítani.

A felperesek által sérelmezett videofelvétel felperesek személye tekintetében nem ábrázol olyan magatartást, amely negatív értékítélet kiváltására alkalmas volna. A büntetőeljárás hatálya alatt lévő terheltek őrzése pozitív jelentést közvetít a közvélemény és a nézők felé. A felperesek a személyes meghallgatásuk során számos életszerűtlen atrocitásról számoltak be, és fontos körülmény az is, hogy a felperesek csak pár másodpercig voltak láthatóak a felvételen. Előadta, hogy nem volt pontosan érthető az I. rendű felperes előadása alapján, hogy miért kellett magyarázkodnia, és miért vált nevetség tárgyává a kollégái körében munkavégzése során. A II. rendű felperes hivatkozása is erősen megkérdőjelezhető, miszerint egy pár másodperces felvétel alapján a környezetében élő cigány személyek felismerték, mint a büntetés-végrehajtási intézet alkalmazottját. A gyermekek iskolatársainak megjegyzése szintén életszerűtlen, mivel valószínűtlen, hogy az alperesi bűnügyi tudósítást gyermekek követték. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a Kúria a nyilvános helyen, vagy közterületen szolgálati kötelezettségét teljesítő személy tevékenységét érintő 1/2012. BKMPJE határozatát hatályon kívül helyezte, az a továbbiakban nem alkalmazható. Az Alkotmánybíróság egyedi ügyben, alkotmányjogi panasz alapján meghozott határozatában kimondta, hogy a közhatalmat gyakorló személyek esetében a képmáshoz való jog fokozottabban korlátozható. Megítélése szerint, az egyedi szempontokat figyelembe véve, a felperesek által sérelmezett megjelenés nem ábrázol olyan magatartást, amely negatív értékítélet kiváltására alkalmas lenne. A felperesek a közérdeklődésre számot tartó bírósági tárgyalással összefüggésben, az önként vállalt hivatásuk ellátása közben, munkájuk végzése közben láthatók. A büntetőeljárás hatálya alatt álló terheltek őrzése pozitív képet közvetít a nyilvánosság felé, ezért a felperesek bemutatása személyiségi jogot nem sérthetett.

A felperesek csatlakozó fellebbezésükben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, a nem vagyoni kártérítésnek személyenként 200.000 forint és ennek 2012. február 1. napjától számított törvényes kamataira való felemelését, és a perköltség viselésére vonatkozó döntés felülvizsgálatát is. Álláspontjuk szerint a magasabb összegű nem vagyoni kártérítés áll arányban a jogsérelemmel, illetőleg ez felel meg a bírói gyakorlat által elfogadott mértéknek.

A csatlakozó fellebbezés esetleges eredménytelenségére tekintettel is arra hivatkoztak, hogy a pernyertesség és a pervesztesség egyenlő arányúnak minősítése és a felperesek illetékfizetésre kötelezése téves volt.

Előadta, hogy a bírói gyakorlat töretlen abban, hogy a büntetés-végrehajtási szervezet tárgyaláson megjelenő alkalmazottai nem olyan közfeladatot ellátó személyek, akiknek képmását engedély nélkül lehetne közölni. A bírói gyakorlat a büntetés-végrehajtási örök vonatkozásában köztudomásúnak tekinti, hogyha a személyükkel kapcsolatosan jogsértés történik, úgy az olyan sérelem, melynek kompenzálására a nem vagyoni kártérítés alkalmazása indokolt. Köztudomású tény alkalmazása a jelen esetben azt jelenti, hogy a képmással való visszaélés, mint a jogsértés ténye, önmagában is nem vagyoni kártérítés alapja lehet.

A perköltség viselésével kapcsolatban előadta, hogy pernyertesség és a pervesztesség aránya nem azonos a felperesek és az alperes viszonylatában.

Az alperes fellebbezése alaptalan, a felperesek fellebbezése és csatlakozó fellebbezése részben alapos.

A jogvita elbírálásnak szempontjából irányadó Ptk. 75. § (1) bekezdése alapján, a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 80. § (1) bekezdése szerint, a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés. A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra

hozatalához - a nyilvános közszereplés kivételével - az érintett személy hozzájárulása szükséges.

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint, Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.

A perbeli esetben az alperesnek, a felperesek képmásai nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos magatartásra tekintettel, a képmáshoz fűződő személyiségi jog sérelmét kellett vizsgálni. Mivel a képmások nyilvánosságra hozatala sajtóterméknek minősülő internetes újságban történt, figyelemmel kellett lenni a sajtószabadság alapjogi érvényesülésére is.

A jelen esetben az alperesi tudósítás egy súlyos bűncselekményt elkövetett személlyel szemben folyamatban volt büntetőeljárás ítélethirdetésével volt kapcsolatos. A rövid szöveges tájékoztatás, illetve a képi bemutatás alapján az következtethető, hogy a sajtóhír homlokterében a bűncselekmény elkövetője, illetőleg maga a bírósági ítélethirdetés állt. Az I. és II. rendű felperesek ezen a tárgyaláson mint vádlottat büntetés-végrehajtási intézetből kísérő személyek vettek részt.

Az alperesi tudósításkor hatályban volt, a szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásáról szóló 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 233. §-ának előzetes letartóztatás végrehajtására vonatkozó utalószabálya alapján és a 188. § (1) bekezdése szerint, büntetőügyben a bíróság vagy az ügyész idézése alapján az intézet az elítéltet a tárgyalásra, meghallgatásra, nyilvános ülésre az idézésben, értesítésben, illetőleg az előállításra vonatkozó megkeresésben megjelölt helyre és időre előállítja.

A jogszabály rendelkezése szerint az elítélt, illetve az előzetes letartóztatásban levő személy tárgyalásra előállítása a büntetés-végrehajtási intézet feladata, annak érdekében a szolgálati viszonyban álló büntetés-végrehajtási dolgozó jár el. Ez a tevékenység teljes egészében nélkülözi az önkéntességet.

Az I. és II. rendű felperesek a büntetés-végrehajtás szervezetével szolgálati viszonyban álló személyekként a közhatalom gyakorlóinak minősülnek. Önmagában ez a közhatalmi státuszuk nem zárja ki az egyedi személyiségi jogi védelem lehetőségét.

A Ptk. 80. § (2) bekezdése a képmáshoz fűződő jog érvényesülését korlátozza annyiban, hogy a közszereplés esetén a képmás nyilvánosságra hozatalához nem szükséges az érintett hozzájárulása.

A bírói gyakorlat a büntetés-végrehajtási szolgálati viszony keretében, a nyilvánosság előtt végzett tevékenységet nem minősíti közszereplésnek. Ennek indoka az, hogy az ilyen személyek cselekvései nem önkéntes elhatározáson, hanem utasítási rendszer keretei között meghatározottak. A közszereplés azonban alapvetően önkéntes döntéssel alapuló, társadalmat befolyásoló tevékenység.

A Kúria az 1/2012. BKMPJE számú jogegységi határozatában alapvetően a közszereplés ismérveit, és a közterületen szolgálati kötelezettséget teljesítő személy közszereplői minősége hiányának indokait fejtette ki. Az elsőfokú bíróságnak a jogegységi határozatot az ítélethozatalkor, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 42. § (1) bekezdése alapján kötelezően alkalmaznia kellett. A Kúria a 2015. január 26. napján kelt, 1/2015. BKMPJE számú határozatával, hatályon kívül helyezte. Ebben kifejtette, hogy az új Ptk. hatályba lépése indokolta a korábbi jogegységi határozatban foglalt jogértelmezés fenntarthatóságának vizsgálatát, másrészt

csak a szükséges mértékben korlátozható az új szabályokhoz fűződő gyakorlat formálódása. Érintette az Alkotmánybíróságnak egyedi bírói döntéssel szemben benyújtott, a sajtószabadság jogának sérelmére alapozott alkotmányjogi panasz eredményeként hozott határozatát is. Megállapította, hogy a jogegységi határozat nem vizsgálta a rendőr meghatározott helyzethez kötött intézkedéseinek hatását a képmáshoz fűződő személyiségi jogaira nézve.

Az Alkotmánybíróság 28/2014 (IX. 29.) AB határozatával megállapította, hogy a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.656/2012/7. számú ítélete alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisítette. Indokolása szerint a határozat nem vette figyelembe azt az alkotmányjogi szempontot, mely a sajtó szabadságához, a jelenkor eseményeiről való szabad tájékoztatásához fűződik, csak annak tulajdonított döntő jelentőséget, hogy az eljáró rendőr szolgálati feladatai ellátása során közszereplőnek minősül-e [48.]. Megállapította, hogy mindaddig amíg valamely tájékoztatás nem visszaélés a sajtószabadság gyakorlásával, az emberi méltóság védelmével összefüggésben a személyiségi jogok sérelmére való hivatkozás ritkán alapozza meg a sajtószabadság gyakorlásának korlátozását. Valamely jelenkori eseménnyel kapcsolatban a nyilvánosság figyelme elé került személyről készült képmás általában az eseménnyel összefüggésben az engedélyük nélkül nyilvánosságra hozható [42.].

A közhatalmi tevékenység gyakorlása során a személyiségi jogok érvényesülése nem szűnik meg időlegesen sem. A felperesek státusza ezért nem gátolja a képmáshoz fűződő személyiségi jog sérelme esetén ezen jogok érvényesítését sem, figyelemmel arra, hogy a felperesek közszereplői minőséget nem szereztek.

Az alperesi magatartás esetleges jogsértő jellegét, a felperesek személyének és cselekvéseinek az adott sajtóközlés keretei közötti vizsgálatával kell megítélni.

A bemutatott képsorok egy nyers felvételen mutatják be az eseményeket, melynek során a képi és hangi megjelenítés tökéletlen. A felvétel eseményei túlnyomó részben a bírósági tárgyalóteremben zajlanak és az emberölés büntette miatt kiszabott büntetéssel kapcsolatos ítélethirdetést mutatják. A felperesek képmásai rövid ideig láthatóak, egyébként arcuk bemutatása nélkül, vágóképként többször feltűnnek a képeken. Az alperes a perbeli esettől eltekintve, gondosan ügyelt arra, hogy a felperesek ne legyenek felismerhetők.

A sajtóérdeklődést a súlyos bűncselekmény miatt, a vádlottal szembeni büntetés kiszabása jelentette, nem pedig a vádlottnak a felperesek általi bíróság elé vezetése. A közélet eseményének nyilvánossághoz közvetítése a felperesek képmásának megismerése nélkül is biztosított. A sajtónak is körültekintően kell eljárnia ezen események bemutatása során, és ügyelnie kell a személyiségi jogok sértetlenségére is.

Jelen esetben a nyilvánosság szempontjából közérdeklődésre számot tartó esemény az, hogy egy igen jelentős bűncselekményt elkövető személlyel szemben az eljáró bíróság büntetést szabott ki. A büntetés-végrehajtási szervezettel szolgálati viszonyban álló személyek megjelenése tárgyaláson járulékos jellegű, kizárólag azért szükséges, mert a büntetés-végrehajtási intézetben őrzött vádlott tárgyalásra kísérése vált szükségessé. A felperesek által kifejezetten sérelmezett képsorok azok voltak, amelyeken maguk egyediesített módon jelentek meg. A bírósági tárgyalásról való tudósítással kapcsolatos sajtószabadság érvényesülése szempontjából az érdeklődésre számot tartó esemény bemutatásához nem volt elengedhetetlenül szükséges a felperesek tevékenységének nyilvánosság előtt való megjelenítése, kifejezetten a felperesek tevékenysége nem volt olyan, amely okvetlenül közérdeklődésre tartott számot a nyilvános tárgyalás, illetőleg azon a vádlott megjelenésével összefüggésben.

A felperesek Ptk. 81. § (1) és (2) bekezdései által oltalmazott képmáshoz fűződő személyiségi jogai sérültek, ugyanakkor ez a védelem nem gátja az sajtószabadság érvényesülésének. A Fővárosi Ítéltábla jelen esetben az egyén védelmét, a

sajtószabadság érvényesülése elé helyezte.

Mindezek alapján helyesen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes az I. és II. rendű felperesek képmáshoz fűződő személyiségi jogát megsértette.

Helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság az alperessel szemben, a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja, 339. § (1) bekezdése, valamint a 355. § (1) és (4) bekezdései szerint a nem vagyoni kártérítés következményét is az elkövetett személyiségi jogsértés miatt. A megítélt nem vagyoni kártérítés összege a hasonló jellegű jogsértések által alkalmazott, és a köztudomású mértéket meg nem haladó összeg volt. Mind a felperesek által követelt, mind pedig az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítési összegek a jelenlegi bírói gyakorlat szerint alacsony összegeknek számítanak, ezért a másodfokú bíróság a felperesek csatlakozó fellebbezése szerinti felülmérlegelésre nem látott indokot.

Alapos volt azonban a felperesek hivatkozása a perköltség viselésével és a pernyertesség-pervesztesség meghatározásának arányával kapcsolatosan.

A felperesek teljes egészében nem lettek pernyertesek, mivel a nem vagyoni kártérítési igényüknek az eljáró bíróságok nem adtak helyt teljes egészében. A pernyertesség-pervesztesség arányát a másodfokú bíróság 1/6-5/6 arányban állapította meg, a felperesekre kedvezőbben. A pertárgyérték megállapításakor pedig 600.000 forintot vett alapul, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés b) pontja alapján.

Ennek megfelelően a felpereseknek személyenként járó elsőfokú perköltség összegét, az ügyben kifejtett jogi képviselői tevékenységre tekintettel 20.000 forint + áfa összegben állapította meg, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja és 4/A. § (1) bekezdése alapján.

A pernyertesség-pervesztesség arányát vette figyelembe a kereseti illeték számításakor is, mely felperesenként 36.000 forint volt. Ennek az arányszám figyelembe vételével számított összege a felperesek esetén 6.000 forint, míg az alperesre eső rész felperesenként 30.000 forint.

Az alperes fellebbezése és a felperesek csatlakozó fellebbezése nem vezetett eredményre ezért kötelesek viselni a le nem rótt fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban a felek pernyertességét-pervesztességét közel azonosnak minősítette, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a másodfokú költségeiket maguk viseljék.

Budapest, 2015. február 5.

. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke - előadó bíró

. Hercsik Zita s.k.. Senyei György s.k.
bíró bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő